

Học viện Công nghệ Bưu chính Viễn thông – PTIT

Khoa Công nghệ Thông tin 1

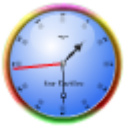
Toán rời rạc 2

Discrete mathematics 2

Bài 3: Tìm kiếm trên đồ thị Graph Traversal

TS. Nguyễn Tất Thắng

2/8/2022

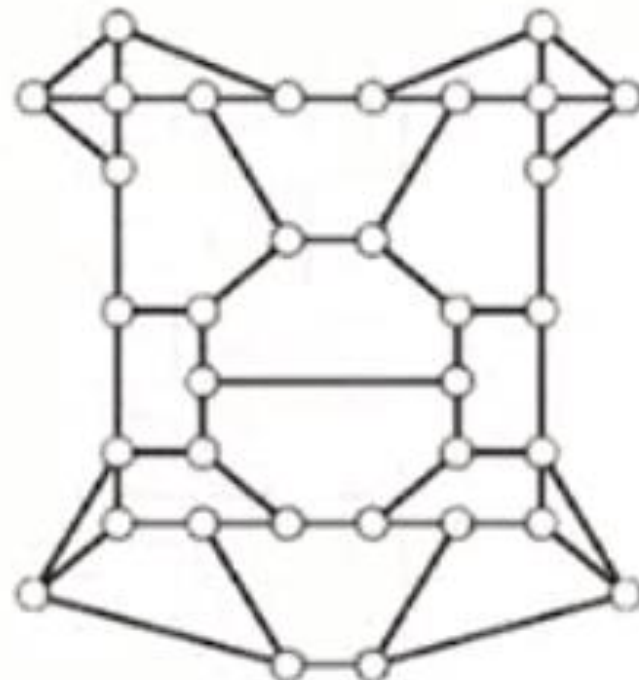
Tìm kiếm - duyệt đồ thị (1/2)

- Thăm hiểm tất cả các giao cắt của ma cung

Ma cung - maze

Đồ thị của ma cung

Giao cắt - đỉnh đồ thị

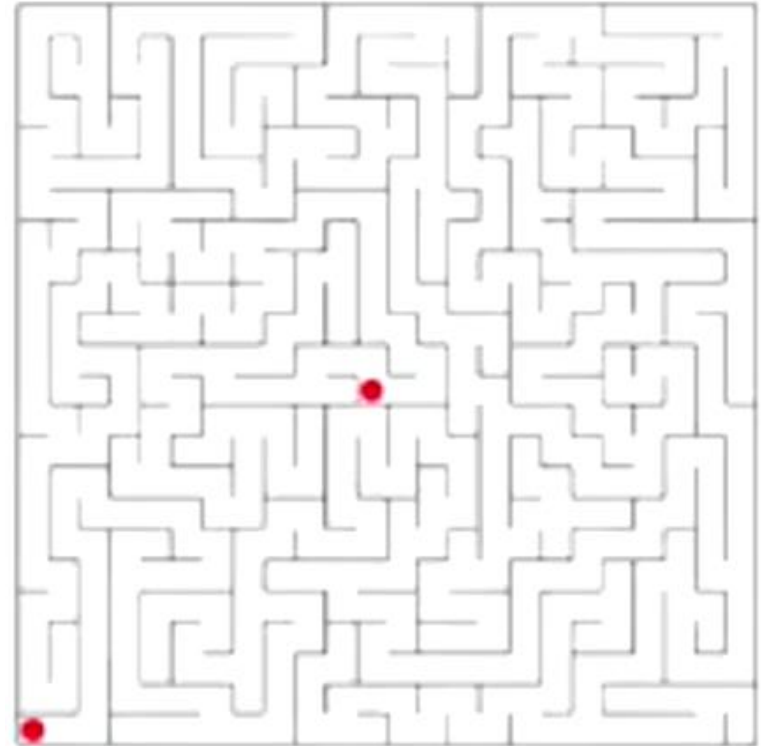
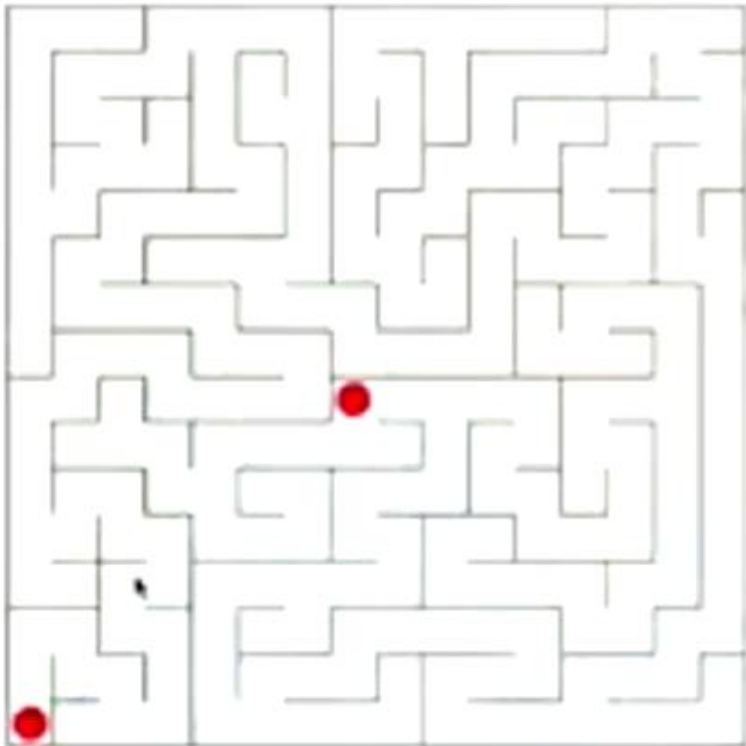
Lối đi - cạnh đồ thị

Tìm kiếm - duyệt đồ thị (2/2)

Khám phá ma cung \Rightarrow tìm đường đi.

\Leftrightarrow Duyệt các điểm giao cắt

Nội dung Bài 3

1. Thuật toán tìm kiếm theo chiều sâu
Depth-First Search - DFS
2. Thuật toán tìm kiếm theo chiều rộng
Breadth-First Search - BFS
3. Một số ứng dụng của DFS và BFS

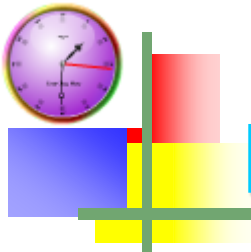
Tìm kiếm theo chiều sâu - DFS

□ Tư tưởng

- Quá trình tìm kiếm ưu tiên “chiều sâu” hơn “chiều rộng”
- Đi xuống sâu nhất có thể trước khi quay lại

□ Thuật toán đệ quy

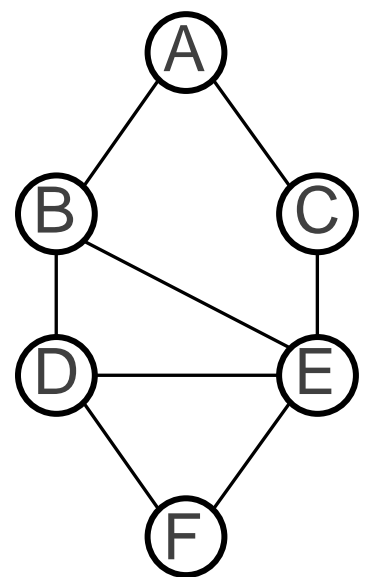
```
DFS( $u$ ){                                //  $u$  là đỉnh bắt đầu duyệt
    <Thăm đỉnh  $u$ >;                      // duyệt đỉnh  $u$ 
     $chuaxet[u] = false$ ;                // xác nhận đỉnh  $u$  đã duyệt
    for( $v \in Ke(u)$ ){
        if( $chuaxet[v]$ )                 // nếu  $v$  chưa được duyệt
            DFS( $v$ );                   // duyệt theo chiều sâu từ  $v$ 
    }
}
```


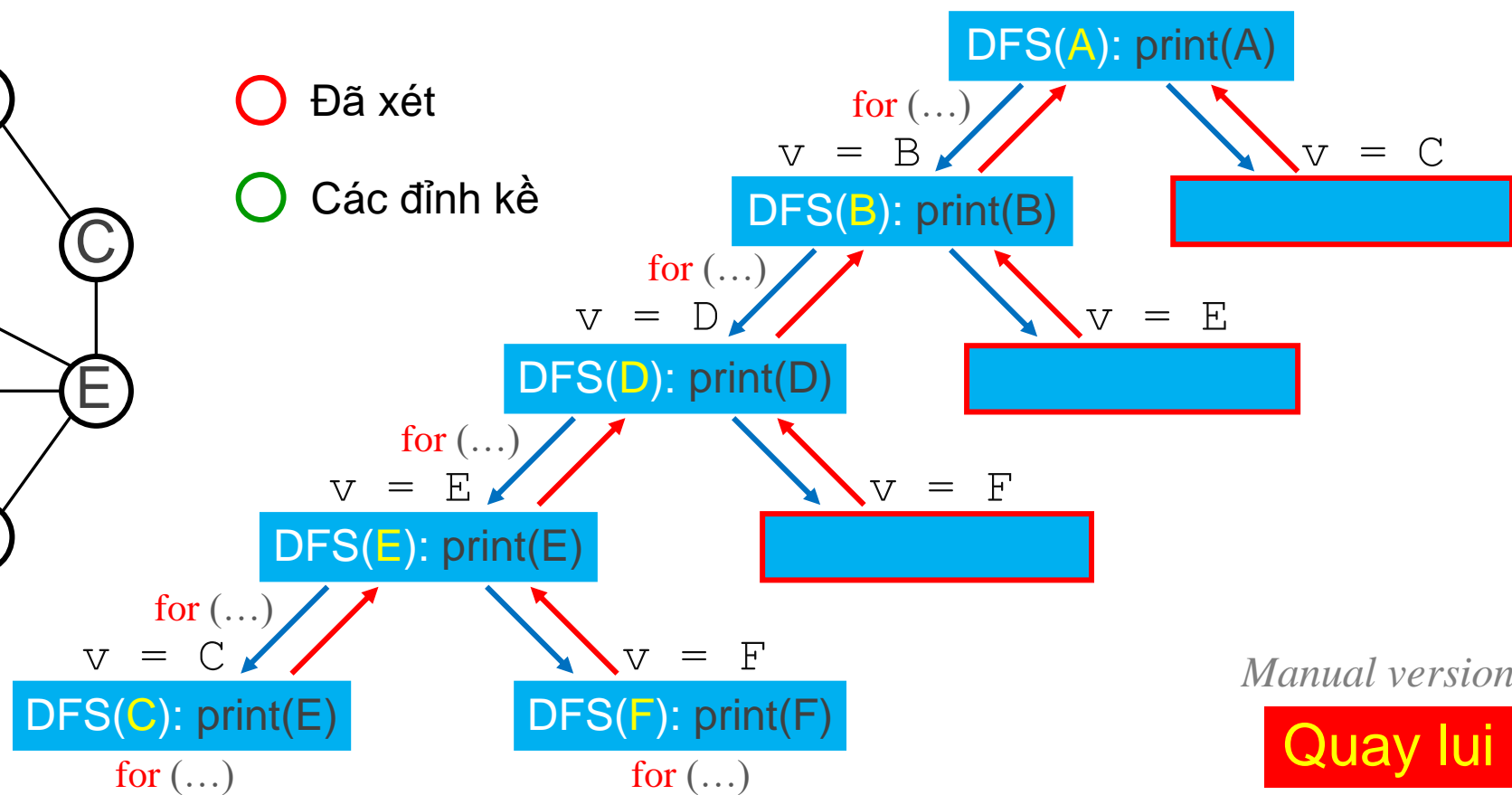
chuaxet[A] = T	chuaxet[A] = F
chuaxet[B] = T	chuaxet[B] = F
chuaxet[C] = T	chuaxet[C] = F
chuaxet[D] = T	chuaxet[D] = F
chuaxet[E] = T	chuaxet[E] = F
chuaxet[F] = T	chuaxet[F] = F

Bat dau tu dinh: A

Duyet: A B D E C F

- Đã xét
- Các đỉnh kề

Manual version

Quay lui

DFS dùng ngăn xếp - stack khử đệ quy

DFS(u){

Bước 1: Khởi tạo

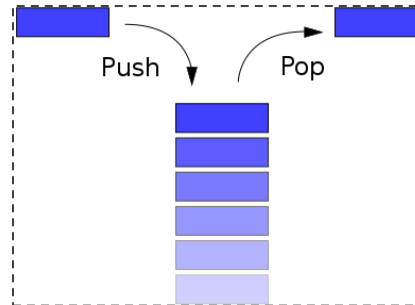
```
stack =  $\emptyset$ ;
push(stack,  $u$ );
<Thăm đỉnh  $u$ >;
chuaxet[ $u$ ] = false;
```

Bước 2: Lặp

```
while(stack  $\neq \emptyset$ ){
     $s$  = pop(stack);
    for( $t \in Ke(s)$ ){
        if(chuaxet[ $t$ ]){
            <Thăm đỉnh  $t$ >;
            chuaxet[ $t$ ] = false;
            push(stack,  $s$ );
            push(stack,  $t$ );
            break;
        }
    }
}
```

Bước 3: Trả lại kết quả

```
return <tập đỉnh đã duyệt>;
}
```


// Last In First Out

// Stack

//khởi tạo $stack$ là \emptyset
 //đưa đỉnh u vào stack
 //duyet đỉnh u
 //xác nhận đã duyệt u

//lấy 1 đỉnh ở đầu stack

//nếu chưa duyệt t
 //duyet đỉnh t
 // t đã được duyệt
 //đưa s vào stack
 //đưa t vào stack
 //chỉ lấy một đỉnh t

DFS dùng ngăn xếp

DFS(u) {

Bước 1: Khởi tạo

$stack = \emptyset$;

$push(stack, u)$;

<Thăm đỉnh u >;

$chuaxet[u] = false$;

Bước 2: Lặp

while($stack \neq \emptyset$) {

$s = pop(stack)$;

 for($t \in Ke(s)$) {

 if($chuaxet[t]$) {

 <Thăm đỉnh t >;

$chuaxet[t] = false$;

$push(stack, s)$;

$push(stack, t)$;

 break;

 }

 }

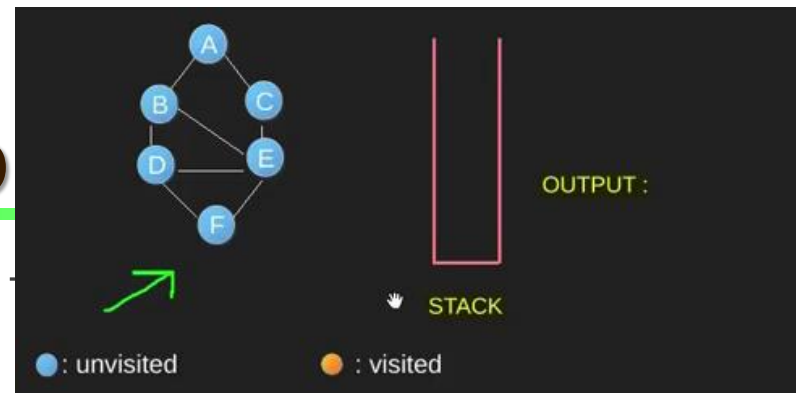
}

Bước 3: Trả lại kết quả

return <tập đỉnh đã duyệt>;

}

➡ DFS(A)

//khởi tạo $stack$ là \emptyset

//đưa đỉnh u vào $stack$

//duyet đỉnh u

//xác nhận đã duyệt u

//lấy 1 đỉnh ở đầu $stack$

//nếu chưa duyệt t

//duyet đỉnh t

// t đã được duyệt

//đưa s vào $stack$

//đưa t vào $stack$

//chỉ lấy một đỉnh t

DFS dùng ngăn xếp

Traversal order: A B D E C F

DFS(u){*Bước 1: Khởi tạo* $stack = \emptyset;$ $push(stack, u);$ <Thăm đỉnh u >; $chuaxet[u] = false;$ *Bước 2: Lặp*while($stack \neq \emptyset$){ $s = pop(stack);$ for($t \in Ke(s)$){if($chuaxet[t]$){<Thăm đỉnh t >; $chuaxet[t] = false;$ $push(stack, s);$ $push(stack, t);$

break;

}

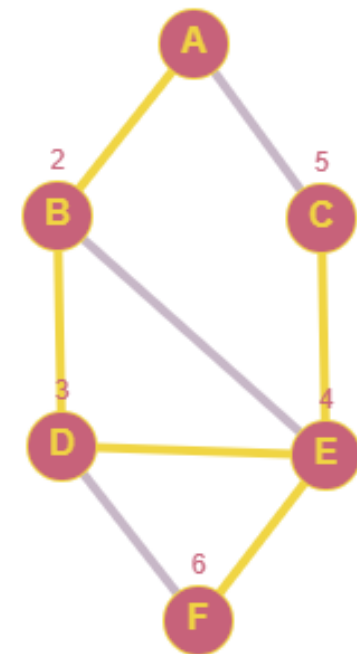
}

}

Bước 3: Trả lại kết quả

return <tập đỉnh đã duyệt>;

➡ DFS(A)

//duyet đỉnh t // t đã được duyệt//đưa s vào stack//đưa t vào stack//chỉ lấy một đỉnh t

Độ phức tạp thuật toán DFS

Độ phức tạp thuật toán $\text{DFS}(u)$ phụ thuộc vào cách biểu diễn đồ thị:

- ❑ Sử dụng ma trận kề:

- Độ phức tạp thuật toán là $O(n^2)$, n là số đỉnh

- ❑ Sử dụng danh sách cạnh:

- Độ phức tạp thuật toán là $O(n.m)$,
 n là số đỉnh, m là số cạnh

- ❑ Sử dụng danh sách kề:

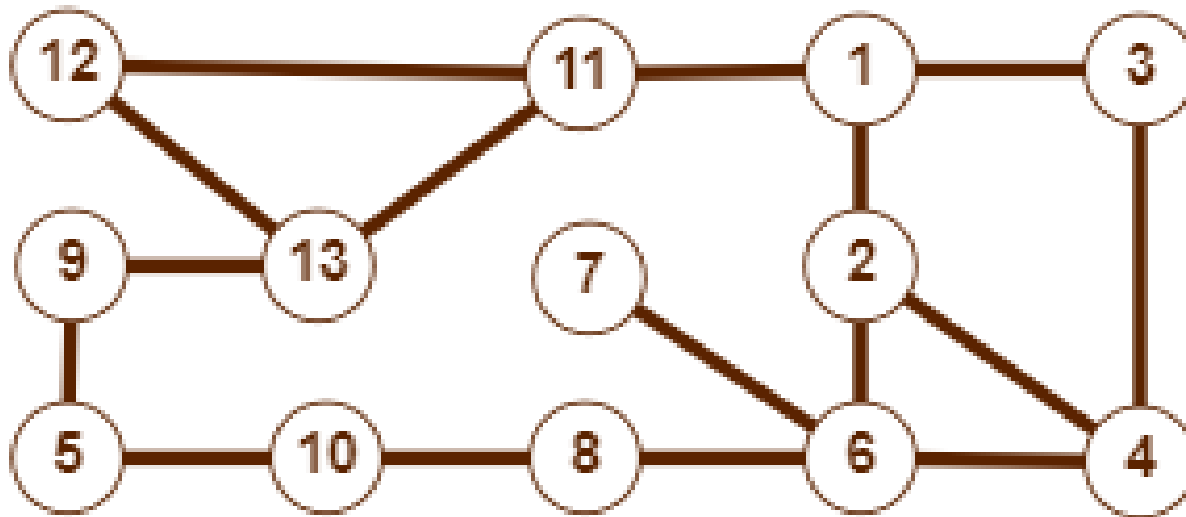
- Độ phức tạp thuật toán là $O(\max(n, m))$,
 n là số đỉnh, m là số cạnh

Kiểm nghiệm thuật toán DFS (1/3)

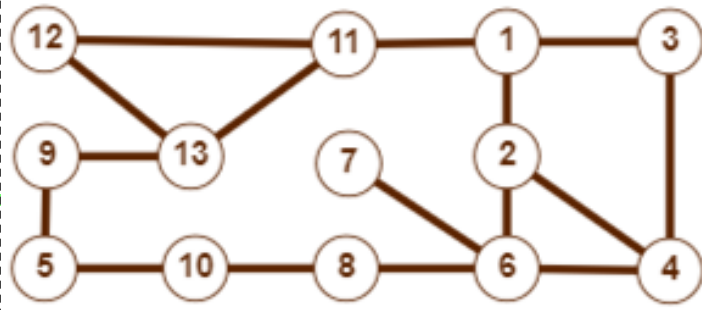
Ví dụ 1:

- Cho đồ thị gồm 13 đỉnh như hình vẽ. Hãy kiểm nghiệm thuật toán DFS(1).

Kiểm nghiệm DFS (2/3)

□ Gọi: DFS(1)

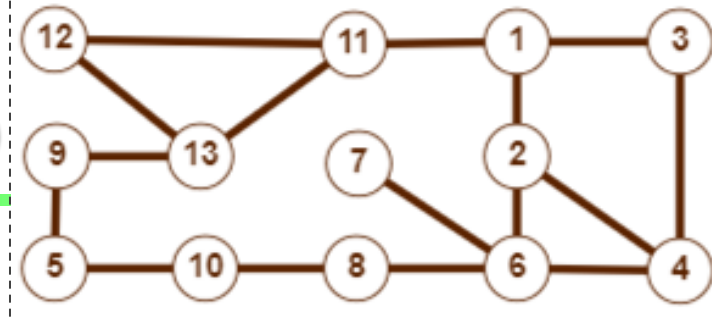
STT	Trạng thái ngăn xếp	Danh sách đỉnh được duyệt
1	1	1
2	1, 2	1, 2
3	1, 2, 4	1, 2, 4
4	1, 2, 4, 3	1, 2, 4, 3
5	1, 2, 4	1, 2, 4, 3
6	1, 2, 4, 6	1, 2, 4, 3, 6
7	1, 2, 4, 6, 7	1, 2, 4, 3, 6, 7
8	1, 2, 4, 6	1, 2, 4, 3, 6, 7
9	1, 2, 4, 6, 8	1, 2, 4, 3, 6, 7, 8
10	1, 2, 4, 6, 8, 10	1, 2, 4, 3, 6, 7, 8, 10
11	1, 2, 4, 6, 8, 10, 5	1, 2, 4, 3, 6, 7, 8, 10, 5
12	1, 2, 4, 6, 8, 10, 5, 9	1, 2, 4, 3, 6, 7, 8, 10, 5, 9
13	1, 2, 4, 6, 8, 10, 5, 9, 13	1, 2, 4, 3, 6, 7, 8, 10, 5, 9, 13
14	1, 2, 4, 6, 8, 10, 5, 9, 13, 11	1, 2, 4, 3, 6, 7, 8, 10, 5, 9, 13, 11
15	1, 2, 4, 6, 8, 10, 5, 9, 13, 11, 12	1, 2, 4, 3, 6, 7, 8, 10, 5, 9, 13, 11, 12
16-	Lần lượt bỏ các đỉnh ra khỏi ngăn xếp	

Kết quả duyệt: 1, 2, 4, 3, 6, 7, 8, 10, 5, 9, 13, 11, 12

Kiểm nghiệm DFS (3/3)

□ Gọi: DFS(1)

Dinh bat dau duyot: 1

So dinh do thi: 13

0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
1	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	1	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0
0	1	0	1	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0
0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0
1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	1
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0

DFS_Stack:

1 2 4 3 6 7 8 10 5 9 13 11 12

So dinh do thi: 13

0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
1	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	1	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0
0	1	0	1	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0
0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0
1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	1
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0

DFS_Recursion:

1 2 4 3 6 7 8 10 5 9 13 11 12

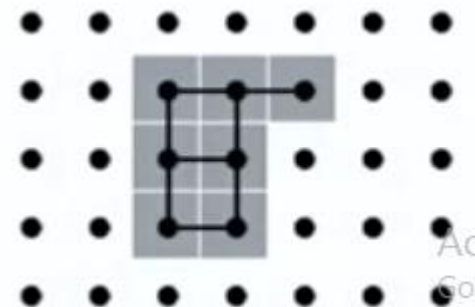
DFS: ứng dụng trong soạn thảo ảnh

- ❑ Chức năng tô màu flood fill (vd: trong Photoshop)

- ❑ Giải pháp:

- Xây dựng đồ thị mạng lưới pixel
- Đỉnh - pixel, cạnh - nối 2 pixel
- **DFS**: nối và tô màu tất cả các pixel cùng (gần) màu

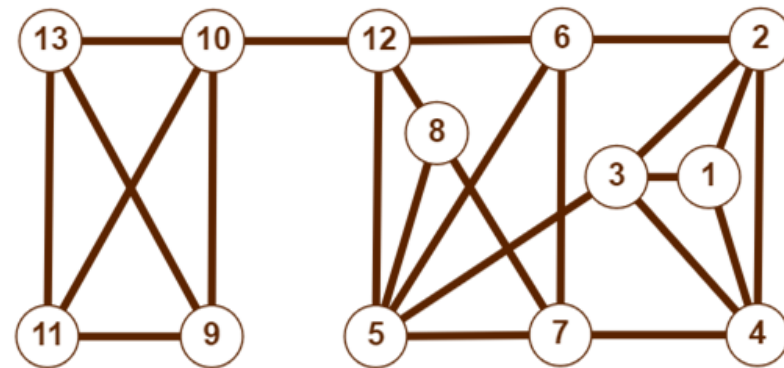

Bài tập 1

Cho đồ thị gồm 13 đỉnh được biểu diễn dưới dạng ma trận kề như hình vẽ:

- Hãy cho biết kết quả thực hiện thuật toán DFS(1).
- Chỉ rõ trạng thái của ngăn xếp và tập đỉnh được duyệt theo mỗi bước thực hiện của thuật toán.

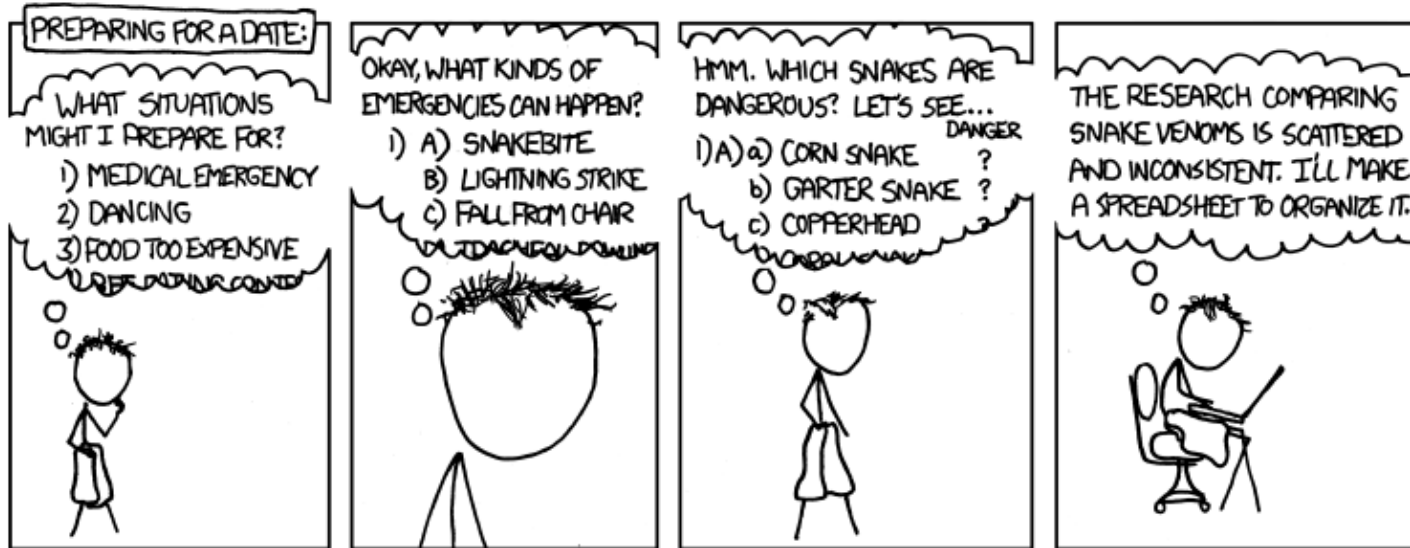

0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1	0	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0
1	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
1	1	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
0	0	1	0	0	1	1	1	0	0	0	1	0
0	1	0	0	1	0	1	0	0	0	0	1	0
0	0	0	1	1	1	0	1	0	0	0	0	0
0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	1	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	1
0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	1	1
0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	1
0	0	0	0	1	1	0	1	0	1	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0

(Phương ND, 2013)

DFS, ...?

Any other graph search method(s)?

⇒ BFS

I REALLY NEED TO STOP USING DEPTH-FIRST SEARCHES.

Nội dung Bài 3

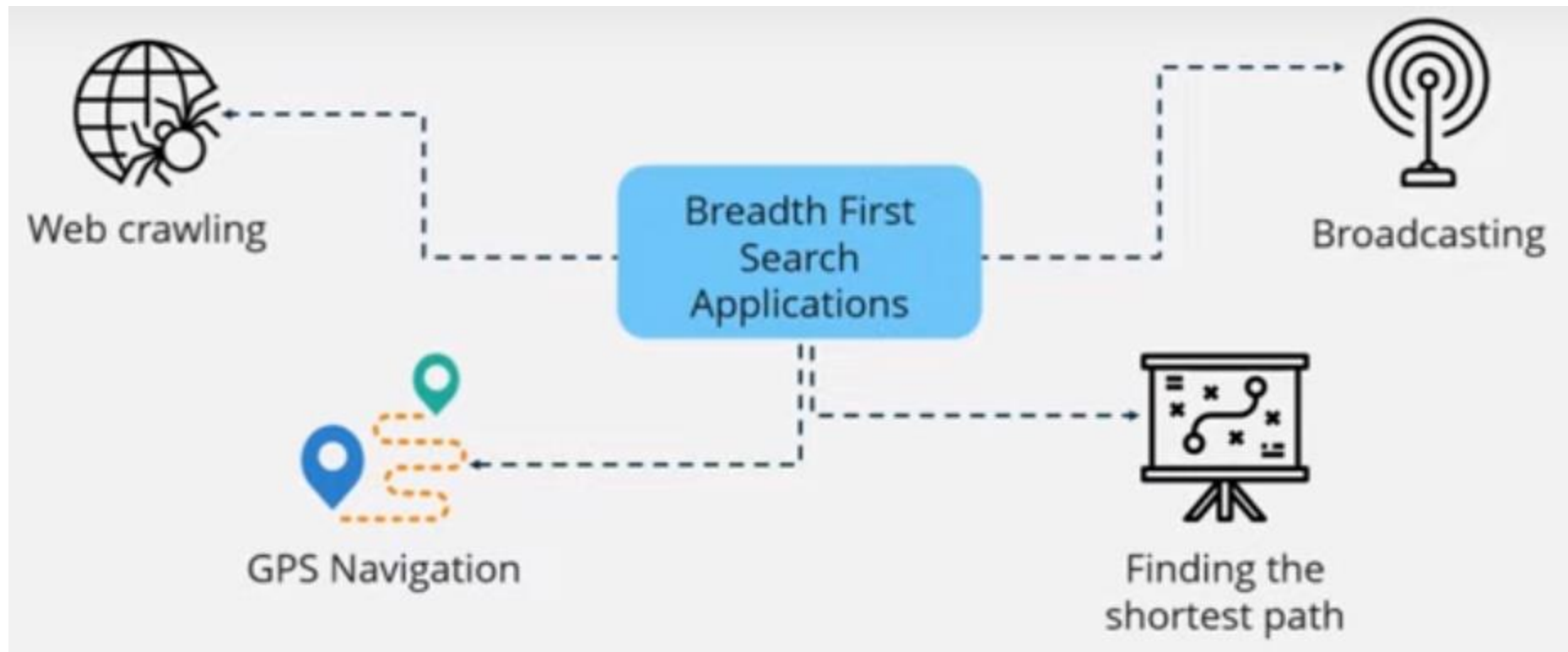
1. Thuật toán tìm kiếm theo chiều sâu
Depth-First Search - DFS
2. Thuật toán tìm kiếm theo chiều rộng
Breadth-First Search - BFS
3. Một số ứng dụng của DFS và BFS

Tìm kiếm theo chiều rộng - BFS

Tư tưởng

- Khi tìm kiếm, ưu tiên “chiều rộng” hơn “chiều sâu”.
- Tìm kiếm xung quanh trước khi đi xuống sâu hơn.

Tìm kiếm theo chiều rộng - BFS

Thuật toán

BFS(u){

Bước 1: Khởi tạo

$queue = \emptyset$; $push(queue, u)$; $chuaxet[u] = false$;

Bước 2: Lặp

while($queue \neq \emptyset$){

$s = pop(queue)$; <Thăm đỉnh s >;

for($t \in Ke(s)$){

if($chuaxet[t]$){

$push(queue, t)$; $chuaxet[t] = false$;

 }

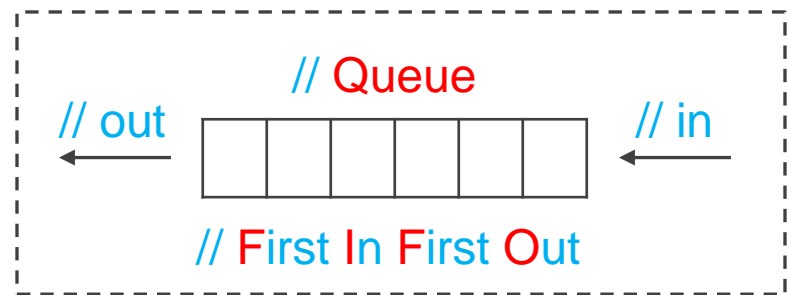
 }

}

Bước 3: Trả lại kết quả

return <tập đỉnh đã duyệt>;

}

Tìm kiếm theo chiều rộng -

Thuật toán

BFS(u) {

Bước 1: Khởi tạo

$queue = \emptyset$; $push(queue, u)$; $chuaxet[u] = false$;

Bước 2: Lặp

while($queue \neq \emptyset$) {

$s = pop(queue)$; <Thăm đỉnh s >;

for($t \in Ke(s)$) {

if($chuaxet[t]$) {

$push(queue, t)$; $chuaxet[t] = false$;

 }

 }

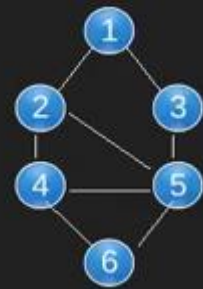
}

Bước 3: Trả lại kết quả

return <tập đỉnh đã duyệt>;

}

➔ **BFS(1)**

Visited :

1	2	3	4	5	6
0	0	0	0	0	0

Queue :

Tìm kiếm theo chiều rộng

Thuật toán

BFS(u) {

➔ BFS(1)

Bước 1: Khởi tạo

$queue = \emptyset$; $push(queue, u)$;

Bước 2: Lặp

while($queue \neq \emptyset$) {

$s = pop(queue)$; <Thăm đỉnh s > ,

 for($t \in Ke(s)$) {

 if($chuaxet[t]$) {

$push(queue, t)$; $chuaxet[t] = false$;

 }

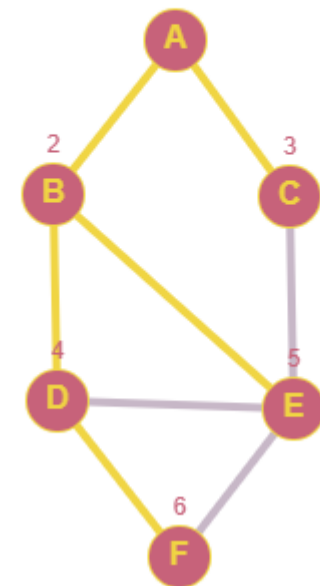
 }

}

Bước 3: Trả lại kết quả

return <tập đỉnh đã duyệt>;

}

Độ phức tạp thuật toán BFS

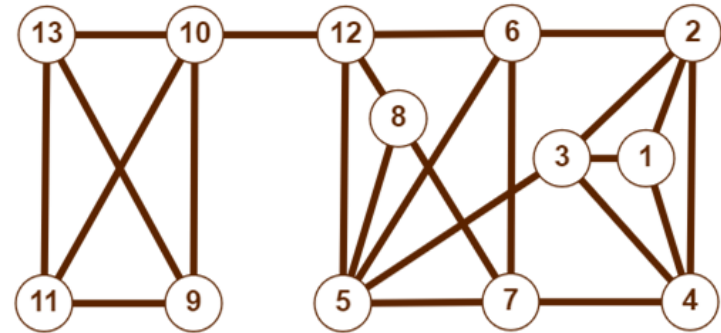
Độ phức tạp thuật toán $\text{BFS}(u)$ phụ thuộc vào phương pháp biểu diễn đồ thị:

- ❑ Biểu diễn đồ thị bằng ma trận kề
 - Độ phức tạp thuật toán là $O(n^2)$, n là số đỉnh
- ❑ Biểu diễn đồ thị bằng danh sách cạnh
 - Độ phức tạp thuật toán là $O(n.m)$,
 n là số đỉnh, m là số cạnh
- ❑ Biểu diễn đồ thị bằng danh sách kề
 - Độ phức tạp thuật toán là $O(\max(n, m))$,
 n là số đỉnh, m là số cạnh

Kiểm nghiệm thuật toán BFS (1/3)

- Cho đồ thị gồm 13 đỉnh được biểu diễn dưới dạng ma trận kề như hình vẽ:

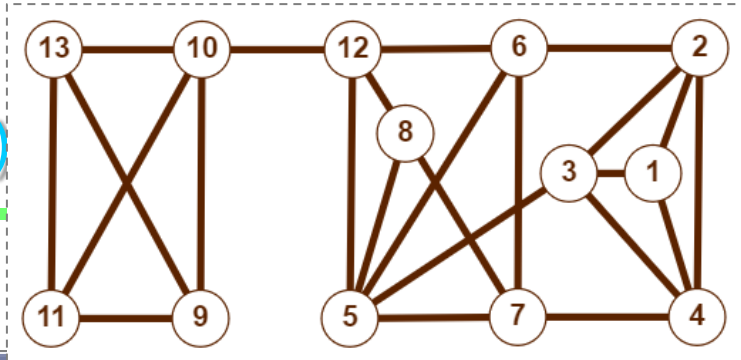
- Hãy cho biết kết quả thực hiện thuật toán BFS(1).
- Chỉ rõ trạng thái của hàng đợi và tập đỉnh được duyệt theo mỗi bước thực hiện của thuật toán.

0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1	0	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0
1	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
1	1	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
0	0	1	0	0	1	1	1	0	0	0	1	0
0	1	0	0	1	0	1	0	0	0	0	1	0
0	0	0	1	1	1	0	1	0	0	0	0	0
0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	1	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	1
0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	1	1
0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	1
0	0	0	0	1	1	0	1	0	1	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0

(Phương ND, 2013)

Kiểm nghiệm BFS (2/3)

□ Gọi: BFS(1)

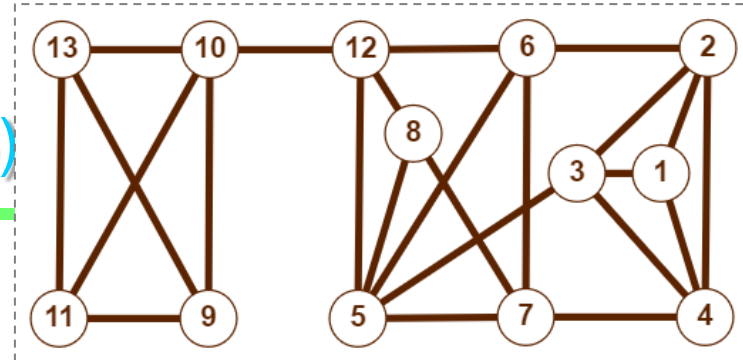
STT	Trạng thái hàng đợi	Danh sách đỉnh được duyệt
1	1	\emptyset
2	2, 3, 4	1
3	3, 4, 6	1, 2
4	4, 6, 5	1, 2, 3
5	6, 5, 7	1, 2, 3, 4
6	5, 7, 12	1, 2, 3, 4, 6
7	7, 12, 8	1, 2, 3, 4, 6, 5
8	12, 8	1, 2, 3, 4, 6, 5, 7
9	8, 10	1, 2, 3, 4, 6, 5, 7, 12
10	10	1, 2, 3, 4, 6, 5, 7, 12, 8
11	9, 11, 13	1, 2, 3, 4, 6, 5, 7, 12, 8, 10
12	11, 13	1, 2, 3, 4, 6, 5, 7, 12, 8, 10, 9
13	13	1, 2, 3, 4, 6, 5, 7, 12, 8, 10, 9, 11
14	\emptyset	1, 2, 3, 4, 6, 5, 7, 12, 8, 10, 9, 11, 13

Kết quả duyệt: 1, 2, 3, 4, 6, 5, 7, 12, 8, 10, 9, 11, 13

Kiểm nghiệm BFS (3/3)

□ Gọi: BFS(1)

So dinh do thi: 13

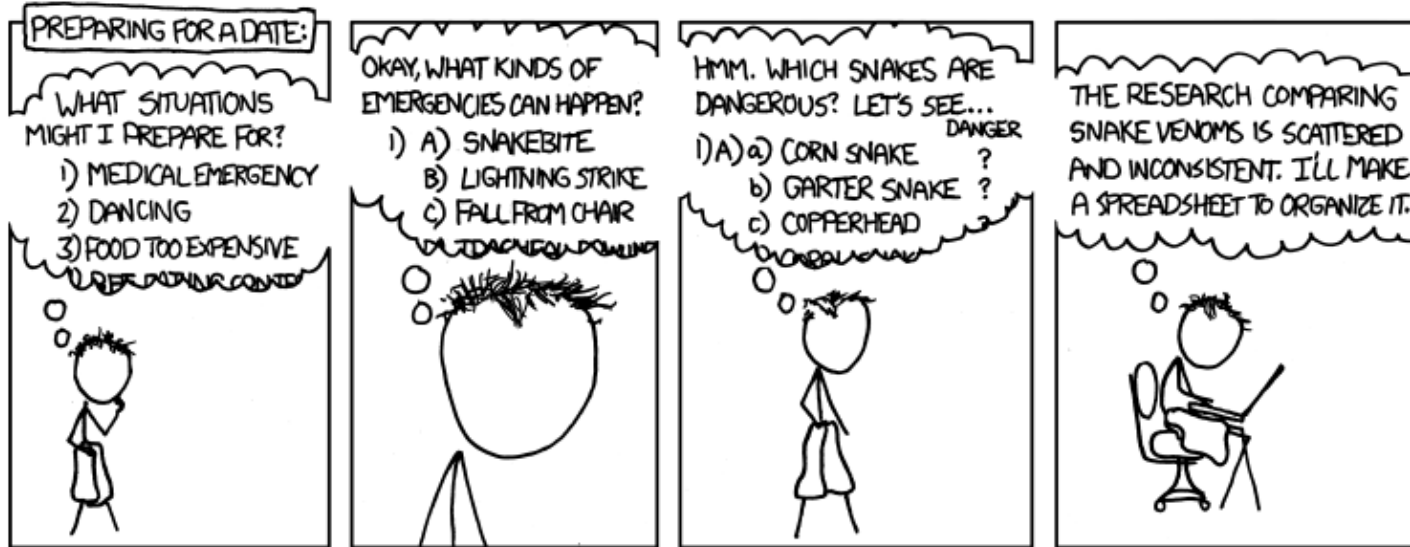
0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1	0	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0
1	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
1	1	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
0	0	1	0	0	1	1	1	0	0	0	1	0
0	1	0	0	1	0	1	0	0	0	0	1	0
0	0	0	1	1	1	0	1	0	0	0	0	0
0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	1	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	1
0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	1	1
0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	1
0	0	0	0	1	1	0	1	0	1	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0

Dinh bat dau duyet: 1

Ket qua: 1 2 3 4 6 5 7 12 8 10 9 11 13

BFS

"A BFS makes a lot of sense for dating in general, actually; it suggests dating a bunch of people casually before getting serious, rather than having a series of five-year relationships one after the other."

I REALLY NEED TO STOP USING DEPTH-FIRST SEARCHES.

Chú ý

□ Với đồ thị vô hướng:

- Nếu $DFS(u) = V$ hoặc $BFS(u) = V$, ta có thể kết luận: đồ thị liên thông.

□ Với đồ thị có hướng:

- Nếu $DFS(u) = V$ hoặc $BFS(u) = V$, ta có thể kết luận: đồ thị liên thông yếu.

Nội dung Bài 3

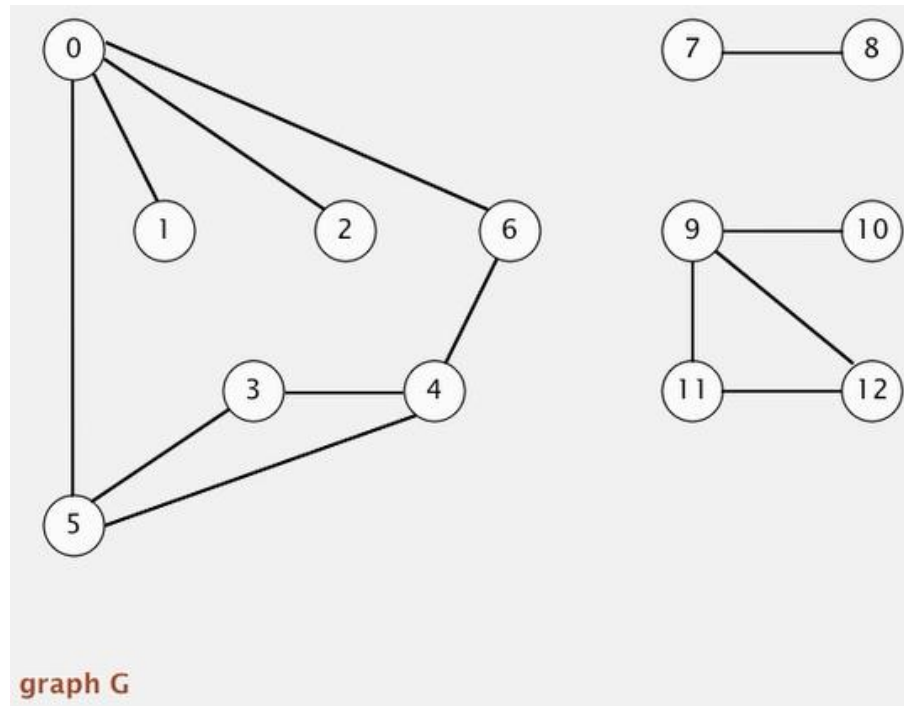
1. Thuật toán tìm kiếm theo chiều sâu
Depth-First Search - DFS
2. Thuật toán tìm kiếm theo chiều rộng
Breadth-First Search - BFS
3. Một số ứng dụng của DFS và BFS

Xác định thành phần liên thông của đồ thị

Phát biểu bài toán:

- Cho đồ thị vô hướng $G = \langle V, E \rangle$, trong đó:
 V là tập đỉnh, E là tập cạnh.
- Xác định các thành phần liên thông của G ?
- Ví dụ:

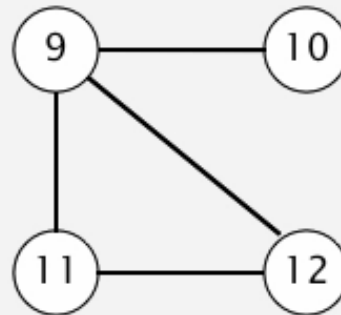
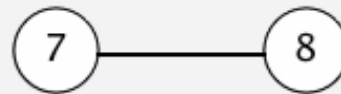
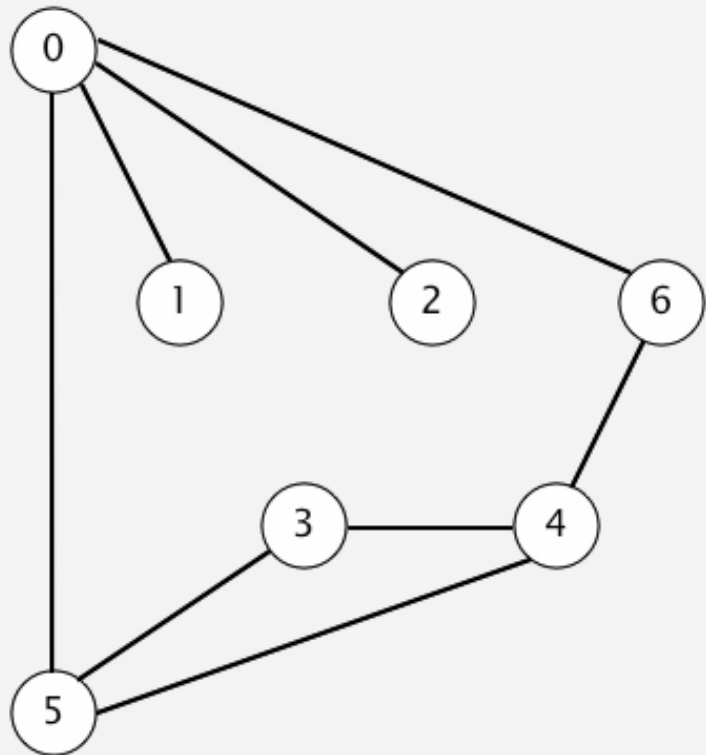
Xác định thành phần liên thông của đồ thị

Thuật toán:

```
Duyet-TPLT() {                                     // duyệt thành phần liên thông
    Bước 1: Khởi tạo                               // khởi tạo số thành phần liên thông = 0
    soTPLT = 0;
    Bước 2: Lặp
    for( $u \in V$ ) {                                // lặp trên tập đỉnh
        if(chuaxet[u]) {
            soTPLT = soTPLT + 1; // ghi nhận số TPLT
            BFS(u);             // có thể gọi DFS(u)
            <Ghi nhận các đỉnh thuộc TPLT>;
        }
    }
    Bước 3: Trả lại kết quả
    return <các TPLT>;
}
```


Xác định thành phần liên thông của đồ thị

DFS

v	marked[]	id[]
0	F	—
1	F	—
2	F	—
3	F	—
4	F	—
5	F	—
6	F	—
7	F	—
8	F	—
9	F	—
10	F	—
11	F	—
12	F	—

graph G

Xác định thành phần liên thông của đồ thị

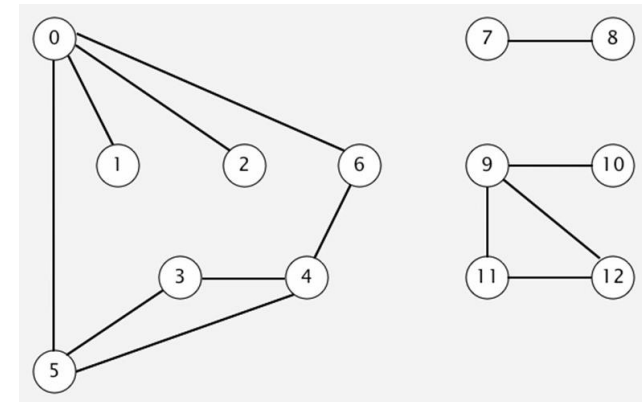
So đỉnh đồ thị: 13

0	1	1	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0
1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0
1	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1
0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0

TP. liên thông theo DFS 1: 0 1 2 5 3 4 6

TP. liên thông theo DFS 2: 7 8

TP. liên thông theo DFS 3: 9 10 11 12

DFS

Xác định thành phần liên thông của đồ thị

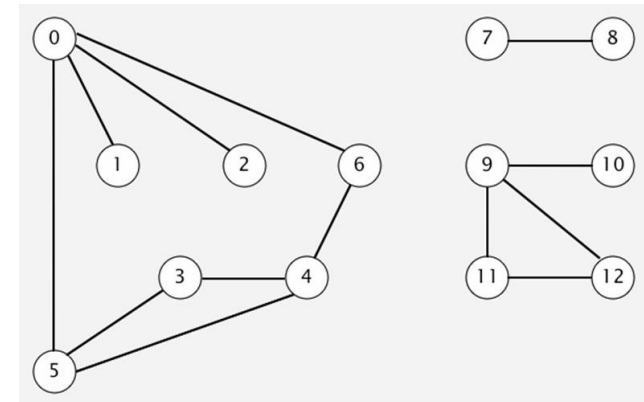
So đỉnh đồ thị: 13

0	1	1	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0
1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0
1	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1
0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0

TP. liên thông theo BFS 1: 0 1 2 5 6 3 4

TP. liên thông theo BFS 2: 7 8

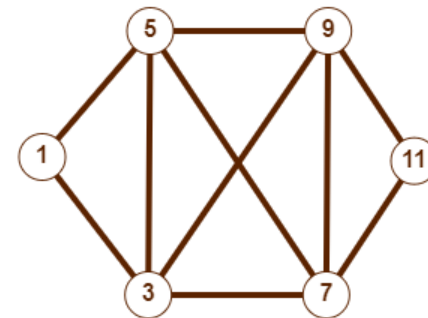
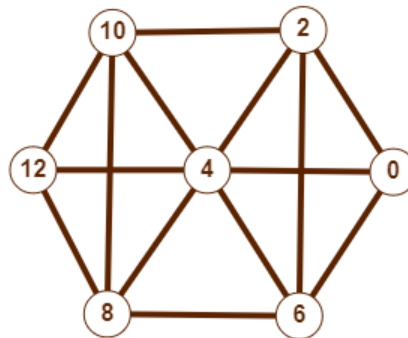
TP. liên thông theo BFS 3: 9 10 11 12

BFS

Bài tập 2

Cho đồ thị vô hướng được biểu diễn dưới dạng ma trận kề như hình vẽ:

- Xác định các thành phần liên thông của đồ thị?

0	0	1	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0
0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0
1	0	0	0	1	0	1	0	0	0	1	0	0
0	1	0	0	0	1	0	1	0	1	0	0	0
1	0	1	0	0	0	1	0	1	0	1	0	1
0	1	0	1	0	0	0	1	0	1	0	0	0
1	0	1	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0
0	0	0	1	0	1	0	0	0	1	0	1	0
0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	1	0	1
0	0	0	1	0	1	0	1	0	0	0	1	0
0	0	1	0	1	0	0	0	1	0	0	0	1
0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0
0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	1	0	0

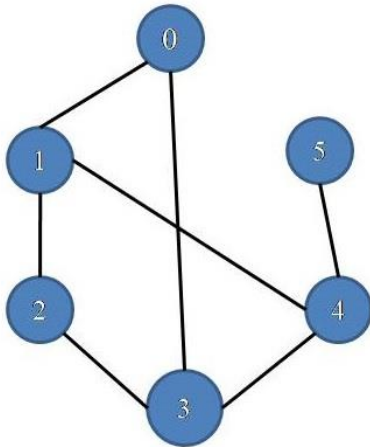
(Phương ND, 2013)

Tìm đường đi giữa các đỉnh trên đồ thị (1/6)

Phát biểu bài toán:

- Cho đồ thị $G = \langle V, E \rangle$ (vô hướng hoặc có hướng), trong đó V là tập đỉnh, E là tập cạnh.
- Hãy tìm đường đi từ $s \in V$ đến $t \in V$?

1. $0 \rightarrow 1 \rightarrow 2 \rightarrow 3 \rightarrow 4$
2. $0 \rightarrow 1 \rightarrow 4$
3. $0 \rightarrow 3 \rightarrow 2 \rightarrow 1 \rightarrow 4$
4. $0 \rightarrow 3 \rightarrow 4$

Tìm đường đi giữa các đỉnh trên đồ thị (2/6)

Mô tả thuật toán:

- Nếu $t \in DFS(s)$ hoặc $t \in BFS(s)$ thì ta có thể kết luận **có đường đi từ s đến t** trên đồ thị, ngược lại nếu $t \notin DFS(s)$ và $t \notin BFS(s)$ sẽ **không có đường đi**.
- Để lưu đường đi: dùng mảng $truoc[]$ với n phần tử ($n = |V|$)
 - Khởi tạo ban đầu $truoc[u] = 0$ với mọi $u \in V$.
 - Mỗi khi đưa $v \in Ke(u)$ vào ngăn xếp (nếu sử dụng DFS) hoặc hàng đợi (nếu sử dụng BFS) ta ghi nhận $truoc[v] = u$.
 - Nếu DFS & BFS không duyệt được đến t , khi đó $truoc[t] = 0$, ta kết luận **không có đường đi từ s đến t** .

Tìm đường đi giữa các đỉnh trên đồ thị (3/6)

Thuật toán dùng DFS:

DFS(s){

Bước 1: Khởi tạo

$stack = \emptyset;$ $push(stack, s);$ $chuaxet[s] = false;$

Bước 2: Lặp

while($stack \neq \emptyset$){

$u = pop(stack);$

// lấy 1 đỉnh ở stack

for($v \in Ke(u)$){

if($chuaxet[v]$){

// nếu chưa duyệt v

$chuaxet[v] = false;$

// v đã duyệt

$push(stack, u);$

// đưa u vào stack

$push(stack, v);$

// đưa v vào stack

$truoc[v] = u;$

// lưu truoc[v] là u

break;

// chỉ lấy 1 đỉnh

 }

 }

}

Bước 3: Trả lại kết quả

return <tập đỉnh đã duyệt>;

}

Tìm đường đi giữa các đỉnh trên đồ thị (4/6)

Thuật toán dùng BFS - đường đi ít cạnh nhất:

BFS(s){

Bước 1: Khởi tạo

$queue = \emptyset$; $push(queue, s)$; $chuaxet[s] = false$;

Bước 2: Lặp

while($queue \neq \emptyset$){

$u = pop(queue)$;

// lấy 1 đỉnh ở queue

for($v \in Ke(u)$){

if($chuaxet[v]$){

// nếu chưa duyệt v

$push(queue, v)$;

// đưa v vào queue

$chuaxet[v] = false$;

// v đã duyệt

$truoc[v] = u$;

// lưu truoc[v] là u

 }

 }

}

Bước 3: Trả lại kết quả

return <tập đỉnh đã duyệt>;

}

Tìm đường đi giữa các đỉnh trên đồ thị (5/6)

Ghi nhận đường đi:

```
Ghi_Nhan_Duong_Di(s, t){  
    if(truoc[t] == 0){  
        <Không có đường đi từ s tới t>;  
    }  
    else{  
        <Đưa ra đỉnh t>;           // đưa ra đỉnh t trước  
        u = truoc[t];             // u là đỉnh trước khi đến được t  
        while(u ≠ s){  
            <Đưa ra đỉnh u>;  
            u = truoc[u];         // lần ngược lại đỉnh trước u  
        }  
        <Đưa ra đỉnh s>;  
    }  
}
```


Tìm đường đi giữa các đỉnh trên đồ thị (6/6)

So đỉnh của đồ thị: 6

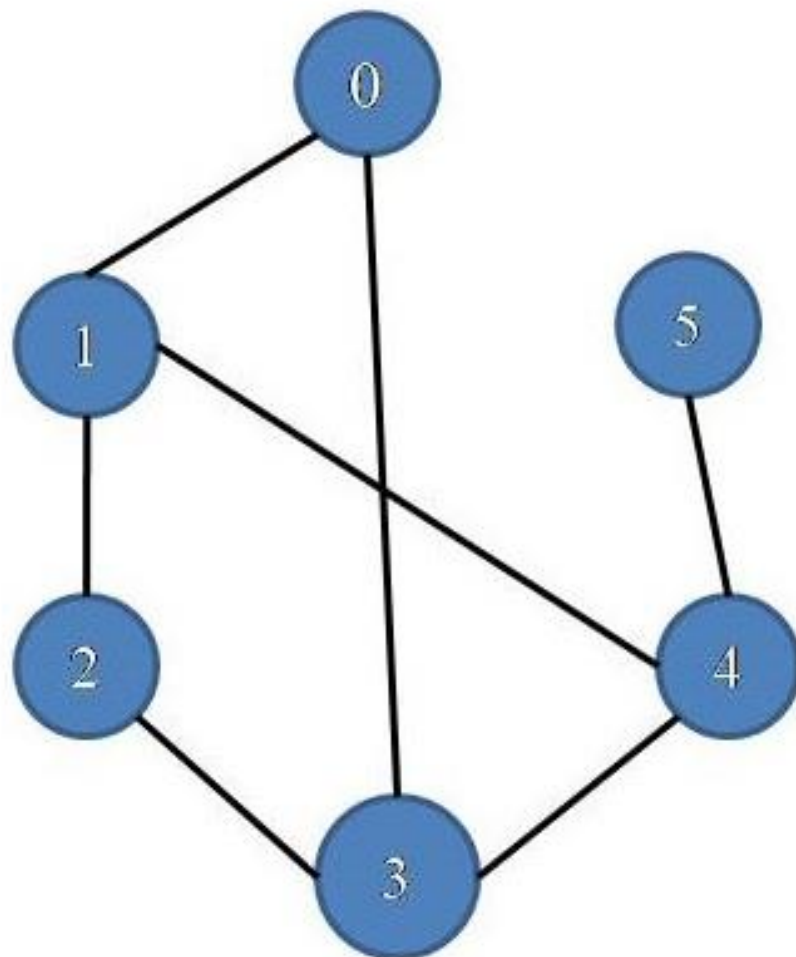
Tìm đường đi từ đỉnh 0 đến đỉnh 4

Danh sách cạnh:

0 1
0 3
1 0
1 2
1 4
2 1
2 3
3 0
3 2
3 4
4 1
4 3
4 5
5 4

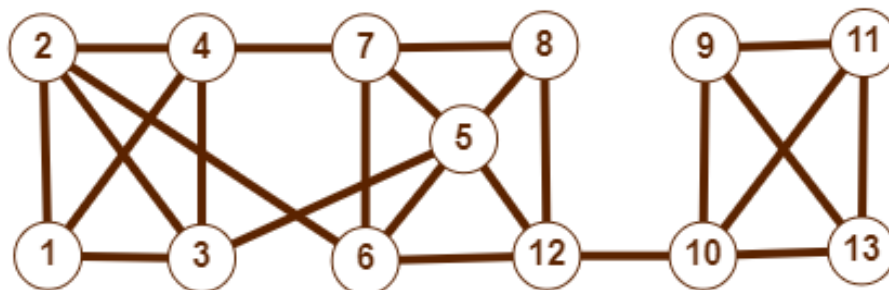
Các đường đi khác nhau:

0 1 2 3 4
0 1 4
0 3 2 1 4
0 3 4

Bài tập 3

Cho đồ thị gồm 13 đỉnh được biểu diễn dưới dạng ma trận kề như ở bên cạnh.

- Tìm đường đi từ đỉnh 1 đến đỉnh 13 của đồ thị

0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1	0	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0
1	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
1	1	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
0	0	1	0	0	1	1	1	0	0	0	1	0
0	1	0	0	1	0	1	0	0	0	0	1	0
0	0	0	1	1	1	0	1	0	0	0	0	0
0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	1	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	1
0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	1	1
0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	1
0	0	0	0	1	1	0	1	0	1	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0

(Phương ND, 2013)

Tính liên thông mạnh trên đồ thị có hướng

❑ Phát biểu bài toán:

- Đồ thị có hướng $G = \langle V, E \rangle$ là liên thông mạnh nếu giữa hai đỉnh bất kỳ của nó đều tồn tại đường đi.
- Cho trước đồ thị có hướng $G = \langle V, E \rangle$. Kiểm tra xem G có liên thông mạnh hay không?

❑ Thuật toán:

```
bool Strongly_Connected( $G = \langle V, E \rangle$ ){ // kt tính liên thông mạnh của G  
    ReInit( ); //  $\forall u \in V$ : chuaxet[u] = true;  
    for( $u \in V$ ){ // lặp trên tập đỉnh  
        if( $BFS(u) \neq V$ ) // có thể kiểm tra  $DFS(u) \neq V$   
            return false; // đồ thị không liên thông mạnh  
        else // khởi tạo lại mảng chuaxet[]  
            ReInit(); // đồ thị liên thông mạnh  
    }  
    return true;  
}
```


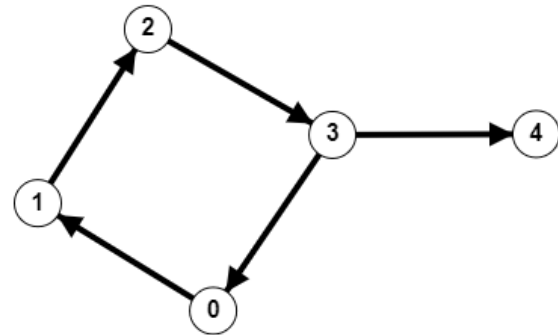
Tính liên thông mạnh trên đồ thị có hướng

So đỉnh đồ thị: 5

Mã trận kề:

0	1	0	0	0
0	0	1	0	0
0	0	0	1	0
1	0	0	0	1
0	0	0	0	0

Đồ thị không liên thông mạnh.

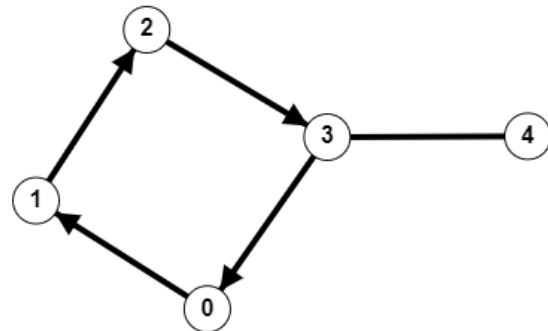

So đỉnh đồ thị: 5

Mã trận kề:

0	1	0	0	0
0	0	1	0	0
0	0	0	1	0
1	0	0	0	1
0	0	0	1	0

Đồ thị liên thông mạnh.

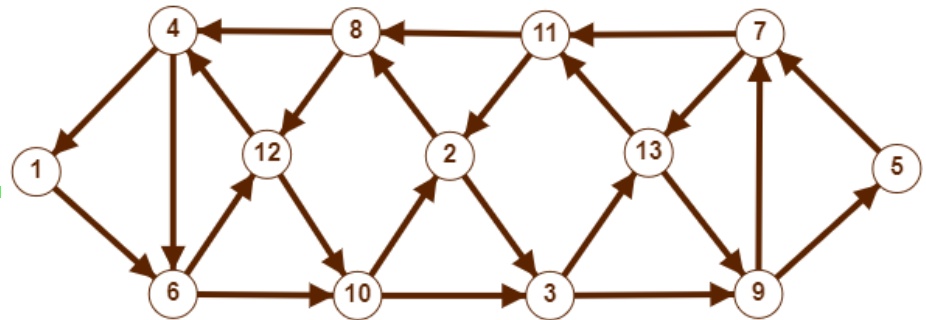

Bài tập 4

Cho đồ thị có hướng $G = \langle V, E \rangle$ được biểu diễn dưới dạng ma trận kề như hình bên.

- Xác định xem G có liên thông mạnh hay không?
(sử dụng thuật toán trong bài)

0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0
0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0
0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0

(Phuong ND, 2013)

Duyệt các đỉnh trụ

□ Phát biểu bài toán:

- Đỉnh $u \in V$ của đồ thị vô hướng $G = \langle V, E \rangle$ được gọi là trụ nếu loại bỏ đỉnh u cùng với các cạnh nối với u làm tăng thành phần liên thông của G . Cho trước đồ thị vô hướng (liên thông) $G = \langle V, E \rangle$, tìm các đỉnh trụ của G ?

□ Thuật toán:

```
Duyet_Tru( $G = \langle V, E \rangle$ ){  
    ReInit( );  
    for( $u \in V$ ){  
        chuaxet[ $u$ ] = false;  
        if( $BFS(v) \neq V \setminus \{u\}$ )  
            <  $u$  là trụ >;  
        ReInit();  
    }  
}
```

// $\forall u \in V: chuaxet[u] = true;$
// lấy mỗi đỉnh u
// cấm BFS hoặc DFS duyệt u
// có thể kiểm tra $DFS(v) \neq V \setminus \{u\}$
// với v bất kỳ, $v \neq u$
// khởi tạo lại mảng chuaxet[]

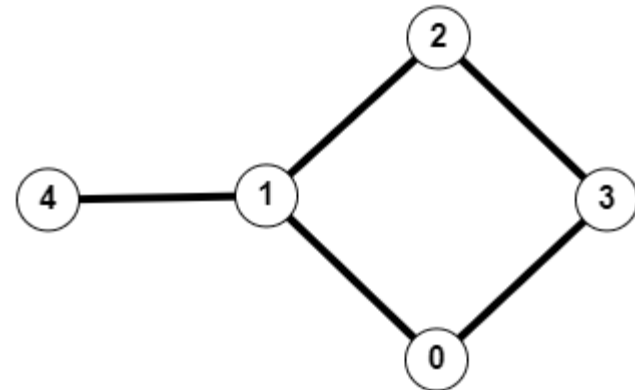

Duyệt các đỉnh trụ

So đỉnh do thi: 5

0	1	0	1	0
1	0	1	0	1
0	1	0	1	0
1	0	1	0	0
0	1	0	0	0

Đỉnh 1 là trụ.

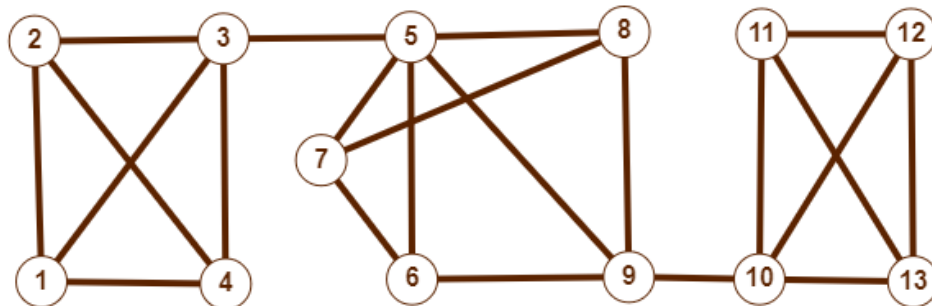

Bài tập 5

Cho đồ thị vô hướng $G = \langle V, E \rangle$ được biểu diễn dưới dạng ma trận kề như hình bên.

- Tìm các đỉnh trụ của G ?
(sử dụng thuật toán trong bài)

0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	1	0	0	1	1	1	1	0	0	0	0
0	0	0	0	1	0	1	0	1	0	0	0	0
0	0	0	0	1	1	0	1	0	0	0	0	0
0	0	0	0	1	0	1	0	1	0	0	0	0
0	0	0	0	1	1	0	1	0	1	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	1	1
0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	1
0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	1
0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0

(Phuong ND, 2013)

Duyệt các cạnh cầu

□ Phát biểu bài toán:

- Cạnh $e \in E$ của đồ thị vô hướng $G = \langle V, E \rangle$ được gọi là cạnh cầu nếu loại e làm tăng thành phần liên thông của G . Cho trước đồ thị vô hướng (liên thông) $G = \langle V, E \rangle$, tìm các cạnh cầu của G ?

□ Thuật toán:

```
Duyet_Cau( $G = \langle V, E \rangle$ ){  
    ReInit( );  
    for( $e \in E$ ){  
         $E = E \setminus \{e\}$ ;  
        if( $BFS(1) \neq V$ )  
            <  $e$  là cầu >;  
         $E = E \cup \{e\}$ ;  
        ReInit();  
    }  
}
```

*// $\forall u \in V: chuaxet[u] = true$;
// lấy mỗi cạnh của đồ thị
// loại bỏ cạnh e ra khỏi đồ thị
// có thể kiểm tra $DFS(1) \neq V$

// hoàn trả lại cạnh e
// khởi tạo lại mảng $chuaxet[]$*

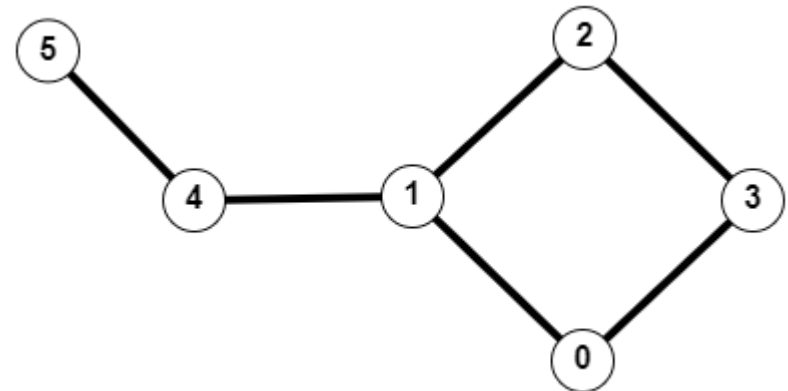
Duyệt các cạnh cầu

So đỉnh do thi: 6

0	1	0	1	0	0
1	0	1	0	1	0
0	1	0	1	0	0
1	0	1	0	0	0
0	1	0	0	0	1
0	0	0	0	1	0

Canh 1 4 là cạnh cầu.

Canh 4 5 là cạnh cầu.

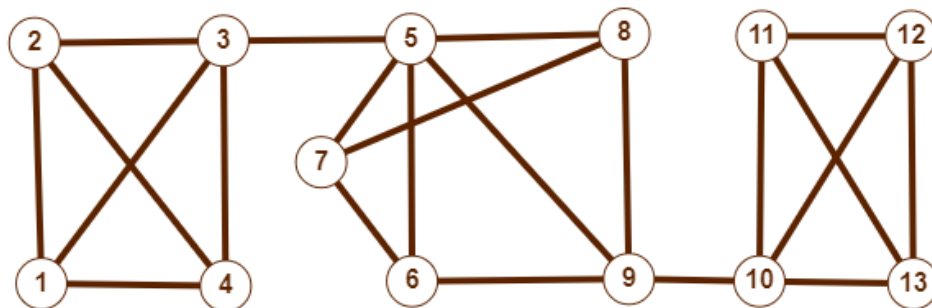

Bài tập 6

Cho đồ thị vô hướng
 $G = \langle V, E \rangle$ được
 biểu diễn dưới dạng
 ma trận kề như hình
 bên.

- Tìm các cạnh cầu
 của G ?
 (sử dụng thuật
 toán trong bài)

0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	1	0	0	1	1	1	1	0	0	0	0
0	0	0	0	1	0	1	0	1	0	0	0	0
0	0	0	0	1	1	0	1	0	0	0	0	0
0	0	0	0	1	0	1	0	1	0	0	0	0
0	0	0	0	1	1	0	1	0	1	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	1	1
0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	1
0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	1
0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0

(Phương ND, 2013)

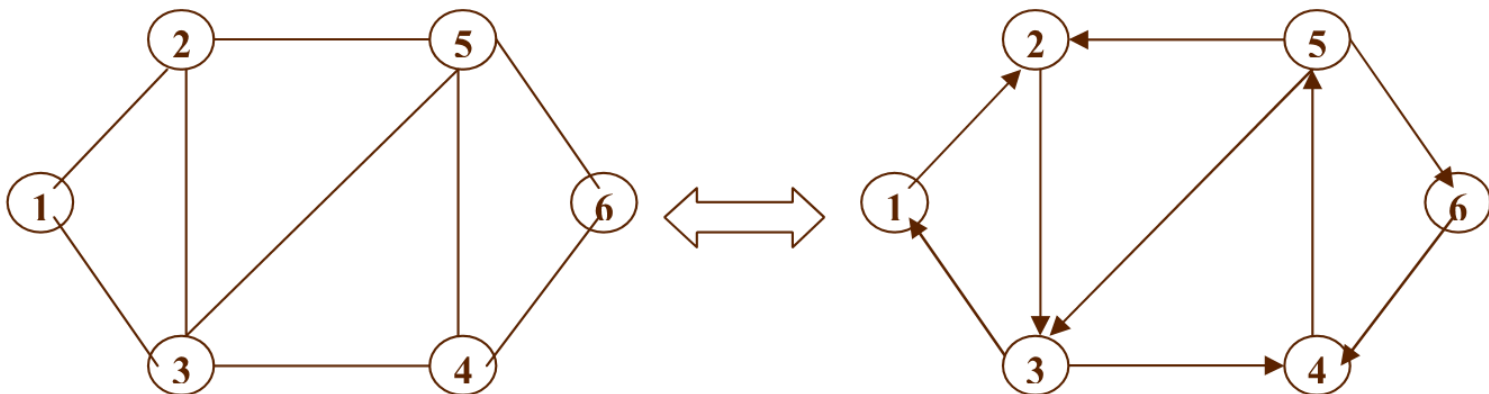

Bài toán định chiều đồ thị (1/2)

□ Định nghĩa:

- Phép định chiều đồ thị **vô hướng liên thông** là phép biến đổi đồ thị vô hướng liên thông thành đồ thị **có hướng liên thông mạnh**.
- Đồ thị vô hướng $G = \langle V, E \rangle$ được gọi là đồ thị **định chiều được** nếu có thể dịch chuyển được thành đồ thị có hướng liên thông mạnh bằng cách định chiều **mỗi cạnh vô hướng thành một cung có hướng**.

□ Ví dụ

(Phương ND, 2013)

Bài toán định chiều đồ thị (2/2)

□ Định lý:

- Đồ thị vô hướng liên thông $G = \langle V, E \rangle$ định chiều được khi và chỉ khi tất cả các cạnh $e \in E$ của G đều không phải là cầu.

□ Một số vấn đề cần quan tâm:

- Chứng minh một đồ thị vô hướng là định chiều được.
- Viết chương trình kiểm tra một đồ thị vô hướng có định chiều được hay không?
- Chỉ ra một phép định chiều trên một đồ thị vô hướng.

Tóm tắt

1. Thuật toán duyệt đồ thị theo chiều sâu bắt đầu tại đỉnh $u \in V$: $DFS(u)$
2. Thuật toán duyệt đồ thị theo chiều rộng bắt đầu tại đỉnh $u \in V$: $BFS(u)$
3. Ứng dụng các thuật toán $DFS(u)$ và $BFS(u)$:
 - Duyệt tất cả các đỉnh của đồ thị;
 - Duyệt tất cả các thành phần liên thông của đồ thị;
 - Tìm đường đi từ đỉnh s đến đỉnh t trên đồ thị;
 - Kiểm tra tính liên thông mạnh của đồ thị;
 - Duyệt các đỉnh trụ của đồ thị;
 - Duyệt các cạnh cầu của đồ thị;
 - Kiểm tra một đồ thị có định chiều được hay không?

Bài tập

- ❑ Cài đặt các **thuật toán** đã học dựa theo hướng dẫn trong giáo trình;
- ❑ Làm các **bài tập trong slide** bài giảng (download theo link đã được cung cấp);
- ❑ Làm các **bài tập 1 – 12, Bài tập Chương 3** trong giáo trình.

Kết thúc Bài 3

- Câu hỏi và thảo luận?